

Umělecký vlásenkář a maskér/umělecká vlásenkářka a maskérka (kód: 82-034-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání:	Umělecký vlásenkář a maskér
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Měření hlavy, zaznamenání obrysu čela a výroba montury	4
Posouzení výtvarného návrhu vlásenky	4
Zhotovení vlásenky	4
Kontrola provedení a aranžování vlásenek a vlasových doplňků	4
Údržba vlásenek a vlasových doplňků	4
Zhotovení vousů a vousových doplňků	4
Orientace v postupech výroby vlasových doplňků	4
Výroba a užití pleší	4
Využití experimentálních vlásenek – náhlavců	4
Kašírování drobných výrobků pro maskérské účely	4
Odlévání částí lidského těla do sádry, latexu, silikonu	4
Výroba drobných výrobků z latexu, tzv. zvláštních efektů pro maskérské účely	4
Líčení charakterní masky	4
Odličování, čištění a dočištění pleti	4
Údržba maskérských a vlásenkářských pracovních pomůcek	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 12.10.2021 do: 20.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Měření hlavy, zaznamenání obrysu čela a výroba montury

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a vysvětlit míry hlavy	Ústní ověření
b) Změřit hlavu, zaznamenat míru a obrys čela, přenést je na dřevěný model hlavy určený pro výrobu vlásenky	Praktické předvedení
c) Vybrat a zdůvodnit výběr materiálu na výrobu montury	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zhotovit monturu na zadanou vlásenku	Praktické předvedení
e) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP, PO a havarijní prevence a ochrany životního prostředí	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posouzení výtvarného návrhu vlásenky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat zadaný výtvarný návrh vlásenky	Ústní ověření
b) Zařadit účes do příslušného historického období a popsat hlavní znaky účesů a kostýmů tohoto období	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Zhotovení vlásenky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat pracovní postup přípravy vlasového materiálu na vlásenku	Ústní ověření
b) Zvolit vhodné materiály a zdůvodnit použití vybraných materiálů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyrobit vlásenku poutkováním nebo třásněním	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola provedení a aranžování vlásenek a vlasových doplňků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit dámské vlasy před nasazením vlásenky	Praktické předvedení
b) Nasadit dámskou vlásenku a upevnit ji na hlavu	Praktické předvedení
c) Připevnit různé druhy doplňků k vlásence - závěs, příčes, copy, lokny, barisony	Praktické předvedení
d) Připevnit pánskou vlásenku	Praktické předvedení
e) Připevnit pánský příčes k vlastním vlasům (bandó)	Praktické předvedení
f) Nasadit příčesek – tupé k vlastním vlasům	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba vlásenek a vlasových doplňků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést drobnou opravu vlásenky nebo vlasového doplňku	Praktické předvedení
b) Vysvětlit skladování a údržbu vlásenek a vlasových doplňků ve fundusu	Ústní ověření
c) Upravit zadanou vlásenku použitou v představení do původního požadovaného stavu a tvaru podle výtvarného návrhu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovení vousů a vousových doplňků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat druhy vousů a vousových doplňků	Ústní ověření
b) Vyjmenovat materiály, ze kterých se vousy a vousové doplňky vyrábí	Ústní ověření
c) Vysvětlit technologii zpracování vlasového materiálu nebo umělého vlákna na výrobu vousů	Ústní ověření
d) Popsat konečnou úpravu vousů z různých materiálů	Ústní ověření
e) Popsat nejméně 3 způsoby vytvoření mužské zarostlé tváře v divadle, filmu, TV	Ústní ověření
f) Vybrat druhy tylů, na které se vousy a vousové doplňky poutkují, a určit, kde se používají (divadlo, opera, balet, činohra, TV a film)	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Vytvořit mužskou zarostlou tvář podle výtvarného návrhu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v postupech výroby vlasových doplňků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup výrobu určeného vlasového doplňku	Ústní ověření
b) Určit druhy předložených vlasových doplňků	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Výroba a užití pleší

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat druhy pleší a popsat jejich praktické použití	Ústní ověření
b) Popsat způsoby výroby latexové pleše	Ústní ověření
c) Popsat výrobu glatzanové pleše	Ústní ověření
d) Vyrobit latexovou pleš zvoleným způsobem	Praktické předvedení
e) Nasadit latexovou pleš a vystříhnout ji do příslušného tvaru	Praktické předvedení
f) Vytvořit konečnou úpravu pleše na živém modelu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Využití experimentálních vlásenek – náhlavců

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat druhy experimentálních materiálů použitelných pro výrobu vlásenky	Ústní ověření
b) Popsat způsob připevnění složitějších experimentálních vlásenek na hlavu	Ústní ověření
c) Vybrat a zdůvodnit výběr materiálů podle scénického návrhu a popsat způsob výroby vlásenky	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Naaranžovat podle návrhu schéma náhlavce, zdůvodnit použití materiálů a popsat výrobu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kašírování drobných výrobků pro maskérské účely

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat základní a pomocné materiály a popsat způsob jejich použití	Ústní ověření
b) Předvést modelaci základního tvaru obličeje pro kašírování	Praktické předvedení
c) Předvést základní postup kašírování škrabošky	Praktické předvedení
d) Vytvořit konečnou úpravu škrabošky	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Odlévání částí lidského těla do sádry, latexu, silikonu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat přípravu osoby k odlévání hlavy nebo obličeje	Ústní ověření
b) Popsat vybavení místnosti určené pro odlévání	Ústní ověření
c) Vyjmenovat pomůcky, materiály, pomocné materiály a modelační hmoty potřebné k odlévání v uměleckém maskérství	Ústní ověření
d) Vysvětlit možnosti nebezpečí fóbie, udušení	Ústní ověření
e) Objasnit pracovní postup odlévání včetně časového rozmezí	Ústní ověření
f) Odlít část lidského těla	Praktické předvedení
g) Předvést technologický postup práce s odlitkem	Praktické předvedení
h) Předvést technologický postup odlití pozitivu	Praktické předvedení
i) Vytvořit konečnou úpravu odlitku	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výroba drobných výrobků z latexu, tzv. zvláštních efektů pro maskérské účely

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit odlití pozitivu a negativu nosu ze sádry	Ústní ověření
b) Vymodelovat podle předloženého výtvarného návrhu z modelovací hmoty nos	Praktické předvedení
c) Vytvořit deformaci nosu podle výtvarného návrhu	Praktické předvedení
d) Vytvořit anomálii na sádrovém nosu (např. baňatý nos nebo dlouhý nos)	Praktické předvedení
e) Vytvořit konečnou úpravu a aplikovat na lidskou tvář	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Líčení charakterní masky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit vlastní výtvarný návrh charakterní masky	Praktické předvedení
b) Nalíčit obličej figuranta podle zadané charakterní masky	Praktické předvedení

Kritérium je třeba splnit.

Odlíčování, čištění a dočištění pleti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit a předvést postup odlíčení pomocí základní odlíčovací kosmetiky, specifické odlíčovací kosmetiky, čisticí kosmetiky, hygienické kosmetiky a dočišťovací kosmetiky	Praktické předvedení a ústní ověření

Kritérium je třeba splnit.

Údržba maskérských a vlásenkářských pracovních pomůcek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a předvést způsoby údržby maskérských a vlásenkářských pracovních pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření

Kritérium je třeba splnit.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/umelecky-vlasenkar-a-mask>).

Pro účely zkoušky autorizovaná osoba připraví minimálně tři výtvarné návrhy pro každé uvedené období: antika, renesance, baroko, rokoko, biedermeier. Výtvarné návrhy budou v podobě kresby, nebo fotografie - k následujícím kompetencím:

- Měření hlavy, zaznamenání obrysu čela a výroba montury
- Studium výtvarného návrhu vlásenky
- Zhotovení vlásenky
- Údržba vlásenek a vlasových doplňků

Autorizovaná osoba zajistí figuranty - jednu ženu a jednoho muže - k následujícím kompetencím:

- Měření hlavy, zaznamenání obrysu čela a výroba montury
- Zkoušení vlásenek a vlasových doplňků
- Zhotovení vousů a vousových doplňků
- Výroba a užití pleší
- Kašírování drobných výrobků pro maskérské účely
- Líčení charakterní masky.

Kompetence **Měření hlavy, zaznamenání obrysu čela a výroba montury**, kritérium d) bude využito pro konkrétní zhotovení vlásenky v rámci kompetence **Zhotovení vlásenky**.

Pro ověření dovedností kompetence **Studium výtvarného návrhu vlásenky** autorizovaná osoba vybere uchazeči jeden výtvarný návrh z celé nabídky připravených výtvarných návrhů. Uchazeč vybraný výtvarný návrh popíše.

Pro ověření kompetence **Zhotovení vlásenky** autorizovaná osoba zadá jeden výtvarný návrh z celé nabídky připravených výtvarných návrhů. Uchazeč vyrobí jednu celou dámskou vlásenku za základě předloženého výtvarného návrhu. Vlásenka bude zhotovena z lidských vlasů, kanekalonu nebo experimentálních materiálů.

Za účelem ověření kompetencí **Údržba vlásenek a vlasových doplňků** autorizovaná osoba předloží uchazeči vadné vlásenky (např. na výměnu čelového tylu, pro zašití roztržené vlásenky, pro vypoutkování náhradního kníru).

Pro ověření kompetence **Orientace v postupech výroby vlasových doplňků** autorizovaná osoba připraví 7 druhů vlasových doplňků - tupé, bandó, příčes, závěs, barisony, lokny, šajtl. Uchazeč určí jednotlivé druhy přeložených vlasových doplňků - a popíše postup výroby 3 z nich.

Pro splnění kompetencí **Odlévání částí lidského těla do sádry, latexu, silikonu a Výroba drobných výrobků z latexu, tzv. zvláštních efektů pro maskérské účely** autorizovaná osoba předloží uchazeči výtvarné návrhy ve formě kresby nebo fotografie a materiály, pomocné materiály, pomůcky a modelovací hmoty nutné pro zdárné splnění kompetencí. Zadáním pro zdárné splnění kompetence je odlít a úprava nosu figuranta.

Pro splnění kompetence **Líčení charakterní masky** autorizovaná osoba zadá uchazeči vypracovat 1 návrh stylizované

a barevné studie pro každou charakterní masku - bezdomovec, Číňan, vodník, stařec, tygr na papíry velikosti A4. Pro splnění kritéria b) Autorizovaná osoba vybere jeden výtvarný návrh charakterní masky, podle kterého uchazeč provede následné nalíčení figuranta.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanou fyzickou osobou s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovaným zástupcem autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na umělecké vlásenkářství a maskérství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckého vlásenkářství a maskérství nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti maskérské a vlásenkářské tvorby.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na maskérskou a vlásenkářskou tvorbu a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckého vlásenkářství a maskérství nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti maskérské a vlásenkářské tvorby.
- Profesionální kvalifikace 82-034-M Umělecký vlásenkář a maskér/umělecká vlásenkářka a maskérka + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckého vlásenkářství a maskérství.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánem nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Maskérna:

Světlá prostorná místnost s denním i umělým osvětlením, přívodem teplé a studené vody, s dostačujícím rozvodem el. energie, vše podléhající příslušným předpisům BOZP

- Maskérský stůl se zrcadlem a možností osvětlení
- Židle
- Elektrické natáčky
- Kulma
- Fén
- Žehlička na vlasy
- Holicí strojek
- Hřebeny na vlasy
- Kartáče na vlasy
- Tužidla na vlasy
- Laky na vlasy
- Sponky a vlásenky
- Pinety různých velikostí
- Štětce
- Nůžky
- Lepicí pásky
- Tuhá a tekutá líčidla
- Oční stíny, linky, rtěnky, tvářenky, tužky, řasenky, pudry, mastix na lepení paruk a vousů
- Podkladové a odličovací krémy, emulze a pleťové vody, vlhčené ubrousky, houbičky, buničitá vata
- Umělá krev, umělé řasy, umělé doplňky - nosy, uši, jizvy, lepidlo na řasy, líh

Vlášenkářská dílna:

- Pracovní stůl
- Židle
- Lehce ovladatelný zdroj světla
- Dřevěné modely hlav různých velikostí
- Dřevěný model vousové brady
- Stojan na česání
- Česací látková (korková) hlava
- Špendlíky
- Montovací hřebíčky
- Kleště, štípačky
- Jehly na šití,
- Níť, stuhy, různé druhy textilií (např. tyl, mlynářské plátno apod.)
- Křída na zakreslování kontur na dřevěné hlavy
- Centimetr
- Jehly na poutkování
- Vochle
- Třásnicí rám
- Strojek na stáčení copů
- Vlasy, krep a jiné umělé materiály na výrobu vlásenek
- Latex na výrobu pleše
- Modelovací hmota na výrobu tzv. zvláštních efektů
- Pánské a dámské vlasové doplňky
- Vlášenska nebo vlasový doplněk určený k opravě
- Vlášenska použitá v představení
- Elektrická pícka na nahřívání kulmy na vousy
- Elektrický stelirizátor na zpracování kanekalonu
- Nůžky, hřebeny, kartáče

Sádrovna nebo dílna na odlévání:

- Sádrové obvazy
- Trvanlivý adiční silikon
- Silikonové zahušťovadla
- Ředidlo
- Modelářské hmoty (hlíny, modelína...)
- Formovací materiály (bílá sochařská sádra, silikony, kaučuky, algináty...)
- Separáčnické prostředky (mýdlo, Jar, stearin)
- Ochranné pracovní pomůcky

Výtvarné návrhy k níže uvedeným kompetencím

- výtvarné návrhy vlásenek - po 3 ks z každého umělecko-historického období: antika, renesance, baroko, rokoko, biedermeier
- 3 ks výtvarného návrhu vousů a vousových doplňků z různých umělecko-historického období: antika, renesance, baroko, rokoko, biedermeier
- 3 ks experimentálních vlásenek - náhlavců
- Vlasové doplňky (tupé, bandó, přičes, závěs, barisony, lokny, šajtl)
- 3 ks drobných výrobků z latexu, tzv. zvláštních efektů pro maskérské účely

Figurant (jedna žena a jeden muž)

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy), umožňující jeho užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 55 až 60 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro kulturu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

SOŠ Podkovářská

Divadlo Na Zábradlí

Národní Divadlo

Rudolfínea, o. s.